

Voorstel aan de gemeenteraad

Wijziging Havenverordening Utrecht, maximaal aantal personen per vaartuig

Beleidsveld	Markten en Havens
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Lucas Versantvoort
Kenmerk	30106120
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het besluit tot wijziging van de Havenverordening Utrecht vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen:
 - a. Het toevoegen van een verbod om een maximaal aantal personen per vaartuig te overschrijden, met uitzondering van vaartuigen die beschikken over een exploitatievergunning;
 - b. De mogelijkheid van een ontheffing van het verbod in bijzondere situaties en bij vergunde evenementen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Gedurende het vaarseizoen 2024 hebben omwonenden en andere gebruikers van het water veel overlast ondervonden van vaartuigen met grote groepen opvarenden. De aanpak van deze passagiersvaart en de daarmee gepaard gaande overlast wordt bemoeilijkt doordat het niet eenvoudig is om te bewijzen dat sprake is van bedrijfsmatig vervoer en daarmee van een vergunningplicht. Met de voorgestelde wijziging van de Havenverordening kunnen toezichthouders volstaan met het tellen van het aantal personen dat zich op een vaartuig bevindt en daarmee overlast voor zijn en beperken. De maatregel helpt ook bij het tegengaan van bedrijfsmatige passagiersvaart zonder exploitatievergunning. Met deze werkwijze wordt aangesloten bij landelijke regelgeving en de werkwijze zoals die ook in Amsterdam van toepassing is.

Context

Aanleiding

In het afgelopen vaarseizoen zagen wij ons in toenemende mate geconfronteerd met vaartuigen, over het algemeen open sloepen afkomstig uit andere steden, met grote aantallen (meerdere tientallen) passagiers aan boord. Deze grote groepen veelal feestende mensen zorgen voor verschillende vormen van overlast op en langs het water: geluid, afval, her en der geparkeerde fietsen, alcoholgebruik, wildplassen en beschadiging van het groen. De impact van deze overlast voor omwonenden en andere gebruikers van het water is groot. De vaartuigen blijken in meerderheid niet te beschikken over een exploitatievergunning voor het bedrijfsmatig vervoer van personen. Ook voldoen deze boten vaak niet aan de milieu- en veiligheidseisen die voor de vergunde passagiersvaart gelden.

Juridische context

De voorgestelde maatregel vereist een wijziging in de Havenverordening Utrecht. Op grond van artikel 147 Gemeentewet is de raad bevoegd om de verordening vast te stellen. Op grond van artikel 156 Gemeentewet kan de raad het college de bevoegdheid geven om nadere regels vast te stellen. In het eerste lid van het aan de verordening toe te voegen artikel is deze bevoegdheid geregeld voor het vaststellen van het exacte maximale aantal personen per vaartuig.

Tegen de wijziging in de Havenverordening (algemeen verbindend voorschrift) is geen bezwaar en beroep mogelijk. Ook tegen de nadere regel is geen bezwaar en beroep mogelijk.

Met de bepaling in de Havenverordening Utrecht en bijbehorende Nadere regel kan de gemeente toezien en handhaven op overschrijding van het maximaal aantal personen per vaartuig, dat niet beschikt over een exploitatievergunning. Met deze eenvoudige regel is de overlast beter handhaafbaar: toezichthouders kunnen volstaan met het tellen van het aantal personen dat zich op een vaartuig bevindt. Handhaving geschiedt via de bestuursrechtelijke procedure van een last onder dwangsom (waarschuwen - voornemen tot last onder dwangsom - last onder dwangsom).

Het college stelt in een nadere regel het maximaal aantal personen per vaartuig vast op dertien, zijnde twaalf passagiers en een schipper (zie de informatieve bijlage 'Concept Nadere regel paragraaf 2.5 Havenverordening Utrecht, maximaal aantal personen per vaartuig'). Met het aantal van 12 passagiers is aansluiting gezocht bij landelijke wet- en regelgeving (Binnenvaartbesluit en Binnenvaartregeling), waarin met het oog op de veiligheid ook een onderscheid wordt gemaakt tussen vaartuigen bestemd of gebruikt voor vervoer van meer dan twaalf passagiers. Het aantal sluit ook aan bij de definities die wij in de Havenverordening hanteren voor de verschillende categorieën vaartuigen die in aanmerking komen voor een exploitatievergunning. Bij het bedrijfsmatig vervoer van meer dan 12 passagiers is sprake van een passagiersschip. Omwille van de eenduidigheid sluiten wij in deze nadere regel aan bij dit aantal.

Ook Amsterdam hanteert het aantal van maximaal 12 passagiers per vaartuig. Het aantal van 12 passagiers is, met het oog op het veroorzaken van overlast, beduidend lager dan de tientallen passagiers die wij nu aantreffen op vaartuigen.

Beslistermijn

Om de tijdens het vaarseizoen 2024 ervaren overlast van vaartuigen (zonder exploitatievergunning) met grote groepen passagiers aan boord in het vaarseizoen 2025 voor te zijn en effectiever te kunnen

beperken, is een tijdige wijziging van de Havenverordening nodig. Voor een tijdige inwerkingtreding van de regeling voor het vaarseizoen 2025 is besluitvorming eind maart in de raad noodzakelijk. Met toepassing van de referendumverordening is de regeling dan vanaf begin mei van kracht.

Beoogd effect

Met het stellen van een maximaal aantal personen per vaartuig kunnen wij overlast voor omwonenden en andere gebruikers van het water en de oever, veroorzaakt door grote aantallen opvarenden op een vaartuig, effectiever voorkomen en beperken: toezichthouders kunnen volstaan met het tellen van het aantal personen dat zich op een vaartuig bevindt.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
[Havenverordening Utrecht](#), vastgesteld op 25 juni 2015

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het besluit tot wijziging van de Havenverordening Utrecht vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen: a. Het toevoegen van een verbod om een maximaal aantal personen per vaartuig te overschrijden, met uitzondering van vaartuigen die beschikken over een exploitatievergunning; b. De mogelijkheid van een ontheffing van het verbod in bijzondere situaties en bij vergunde evenementen.
Argumenten	
1.1	<u>Met deze bepaling kan de overlast van grote aantallen passagiers op een vaartuig en bedrijfsmatige passagiersvaart zonder exploitatievergunning effectiever worden voorkomen en beperkt.</u> De aanpak van overlast door passagiers van niet-vergunde passagiersvaart wordt tot nu toe bemoeilijkt omdat het niet eenvoudig is aan te tonen dat sprake is van vervoer tegen betaling (in plaats van vervoer van vrienden en/of familie) en daarmee van een vergunningplicht. Bij controle geven schipper en opvarenden aan allen vrienden of familie te zijn en dat er geen sprake is van bedrijfsmatig vervoer. Met de mogelijkheid om in een nadere regel een maximum aan het aantal passagiers te stellen, kunnen toezichthouders volstaan met het tellen van het aantal personen dat zich op het vaartuig bevindt. Voor het constateren van een overtreding is dan niet van belang of de vaarbeweging tegen betaling plaatsvindt. Wanneer er zich meer dan 12 passagiers aan boord bevinden, dient het vaartuig over een exploitatievergunning te beschikken. Met deze werkwijze wordt aangesloten bij landelijke regelgeving en de werkwijze zoals die ook in Amsterdam van toepassing is.
1.2	<u>Met deze bepaling wordt recht gedaan aan exploitanten van passagiersschepen die wel over een vergunning beschikken en daartoe aan milieu- en veiligheidseisen voldoen.</u> Om bedrijfsmatig te mogen exploiteren met een vaartuig in de gemeente Utrecht is op grond van de Havenverordening Utrecht een exploitatievergunning nodig. Om in aanmerking te komen voor een vergunning moet het vaartuig emissievrij zijn. Bij bedrijfsmatig vervoer van meer dan 12 passagiers moet het passagiersschip bovendien, op grond van landelijke regelgeving, beschikken over een certificaat van onderzoek. In dit certificaat staat onder andere hoeveel passagiers er maximaal op het betreffende schip aanwezig mogen zijn. Ook worden er eisen gesteld aan veiligheid voor passagiers en bemanning. De vervoerders zonder vergunning frustreren het gelijke speelveld en het vertrouwen van ondernemers die wél beschikken over een exploitatievergunning én daarmee voldoen aan geldende wet- en regelgeving.

1.3	<u>Met de mogelijkheid van een ontheffing kan in bijzondere situaties zonder exploitatievergunning met meer dan het vastgestelde maximaal aantal passagiers gevaren worden.</u>
	Er zijn situaties en gelegenheden denkbaar waarin eigenaren van een recreatievaartuig met een grotere groep vrienden en/of familie in Utrecht willen varen. De nieuwe regeling beperkt de omvang van de groep. Gelet op de overlast voor omwonenden en andere gebruikers van het water en met het oog op de veiligheid op het water vinden wij de beperking van het aantal passagiers goed uitlegbaar. Het belang van het voorkomen en beperken van overlast weegt zwaarder dan het belang van de (incidentele) recreant die met een grote groep passagiers in Utrecht rondvaart. In bijzondere situaties kunnen wij ontheffing verlenen van het maximaal aantal.
1.4	<u>Met de mogelijkheid van een in de evenementenvergunning geïntegreerde ontheffing kunnen bij evenementen op het water meer dan het vastgestelde maximaal aantal passagiers op een vaartuig aanwezig zijn en worden extra administratieve en financiële lasten voor de organisator voorkomen.</u>
	Bij vergunde evenementen, waar activiteiten met vaartuigen met grotere groepen passagiers onderdeel uitmaken van de vergunning (bijvoorbeeld de Utrecht Pride), is het aanvragen van een specifieke ontheffing niet nodig. De ontheffing van het maximaal aantal passagiers is onderdeel van de evenementenvergunning. Dit geldt alleen wanneer de betreffende activiteiten op het water met de evenementenvergunning zijn toegestaan.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Met het beperken van het aantal passagiers per vaartuig treffen we ook grotere gezelschappen die geen overlast veroorzaken.</u>
	Het maximaliseren van het aantal passagiers per vaartuig treft ook de pleziervaart met recreatievaartuigen. Op mooie zomerdagen en bij feestelijke gelegenheden mogen zij niet met meer dan het toegestane aantal vrienden en/of familieleden varen. Het college heeft dit aantal in een concept Nadere regel bepaald op 12 passagiers en 1 schipper. Met het oog op het voorkomen en beperken van overlast én het bevorderen van de veiligheid op het water vinden wij een maximum goed uitlegbaar. In bijzondere gevallen kan een ontheffing worden aangevraagd.

Financiën

Met het oog op de toenemende drukte op het water, de introductie van deze nieuwe regel en de intenties en (nog te realiseren) plannen uit de [Beleidsnota stadswater](#) breiden wij de inzet op toezicht en handhaving vanaf het water in 2025 uit. Door herprioritering binnen het Handhavingsprogramma 2025 kunnen wij de capaciteit ten opzichte van 2024 meer dan verdubbelen. Dit betekent dat toezichthouders in 2025 vaker vanaf het water toezicht kunnen houden. In het Handhavingsprogramma 2025, dat wij u naar verwachting in februari kunnen aanbieden, informeren wij u nader over de herprioritering van middelen. Omdat de uitbreiding het resultaat is van herprioritering binnen bestaande middelen zijn er geen financiële consequenties.

Vervolg

Na vaststelling van de Havenverordening Utrecht in uw raad stelt het college de nadere regel definitief vast.

Participatie

De regel tot het vaststellen van een maximaal aantal passagiers per vaartuig is besproken met exploitanten van passagiersschepen met een vergunning en met omwonenden van op- en afstapplaatsen voor (o.a.) passagiersschepen waar veel overlast is ervaren (Oosterkade, Geertebolwerk). Beide belanghebbende partijen tonen zich positief over de regeling: de exploitanten zien een eerlijker speelveld ontstaan, de omwonenden verwachten dat de regeling bijdraagt aan een vermindering van de overlast.

Communicatie

Alle houders van een exploitatievergunning voor passagiersschepen, rondvaart- en verhuurboten als ook die van een ligplaatsvergunning voor een recreatievaartuig worden voor het komende vaarseizoen geïnformeerd over de nieuwe regeling. De regeling wordt ook opgenomen op de [vaarkaat](#) met vaarregels en regels voor goed vaargedrag. Deze vaarkaat wordt naar alle ligplaatshouders gestuurd, uitgedeeld bij de sluis en door verhuurbedrijven uitgedeeld aan hun klanten. De regeling zal ook gecommuniceerd worden op de gemeentelijke site.

Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Besluit tot wijziging Havenverordening Utrecht, maximaal aantal personen per vaartuig

Bijlagen informatief

- Concept Nadere regel paragraaf 2.5 Havenverordening Utrecht, maximaal aantal personen per vaartuig